

¶ Nūq̄d oēs prophete rē. Ex quo p̄ diuersitas harum administrationū. Ecc. 33. In multitudine discipline dñi separauit eos. Et. 37. Nō oia omnibus expediūt.

¶ Deinde cū dicit. (Emulamini autē rē.) Ordinat eorum affectū circa p̄dicta spūalia dona dicēs. Cū mlta sint dona spūsancti: vt. s. dictū ē. Emulamini. i. desiderate charismata meliora. i. gr̄as potiores: vt. s. magis desideretis ea q̄ sunt meliora: puta p̄phetiā q̄ donū linguaz: vt. isra. 13. dicit. z. ad thes. vlti. Omnia p̄bate: q̄d bonū est tene te. Et ne in p̄missis donis eoz affectus quiesceret subdit. Et adhuc excellentiorē viā demōstro. s. charitatē qua di rectius in deū itur. ps. Viā m̄datoz tuoz cucurri. Esa. 30. Dec ē via ambulatē i ea. CAPI. XIII.

S linguis hoīum loquar z angeloz: charitatez autē nō habēā factū sum velut es sonans aut cimbālū tinnies. Et si habuero p̄phetiaz z nouerim mysteria oia z omnez scientiam: z si habuero omnem fidem ita vt montes transferam: charitatē autē nō habuero nihil sum. Et si distribuero in cibos pauperū omnes facultates meas: z si tradidero corp⁹ meum ita vt ardeam: charitatem autem non habuero: nihil mihi prodest.

¶ Apostolus gr̄az gratis dataz distinctionē assignauit: z ministratiōnū in q̄bus mēbra ecclesie distinguuntur hic agit de charitate q̄ inseparabiliter comitat gr̄am gratis faciētē. Et qz p̄miserat eis se demōstratur viā excellentiorē: ostendit p̄minētā charitatis ad cetera gratuita dona. Et p̄mo q̄stuz ad necessitates: qz. s. sine charitate alia dona gratuita nō sufficiūt. Secundo q̄stum ad vtilitatē qz. s. p̄ charitatē oia mala vitant z oia bona aguntur ibi. (Charitas patiens ē rē.) Tertio q̄stum ad p̄manentiā ibi. (Charitas nūq̄ excidit rē.) Oia autē dona gratuita reducere vt apl̄s ad tria. Nā p̄mo ostendit q̄ donū linguaz q̄d p̄tinet ad locutionez sine charitate nō valet. Sc̄do q̄d nō valēt ea q̄ p̄tinent ad cognitionē ibi. (Et si habuero p̄phetiā rē.) Tertio ostendit idēz de his q̄ p̄tinent ad operationē ibi. (Et si distribuero in cibos pauperz rē.) Erat autē apud corinthios multū desiderabile donū linguaz: vt isra. i. 4. patebit: z iō ab eo incipiēs dicit. P̄missi me demōstratur excellentiorē viā: z hoc p̄mo p̄ dono linguaz: qz si linguis hoīum. s. oīum loquar. i. si habuero donū gratis: p̄ q̄d log possim linguis oīum hoīum z ad maiorē abundantā subdit. Et angeloz: charitatē autē nō habēā factus suz velut es sonās aut cimbālū tinniens: recta cōparatiōe vti. Nā enim p̄ charitatē viuūt q̄ viuūt deo: q̄ est anime vita. fm̄ illud Deut. 30. Ipse est vita tua. Un̄ z p̄me Jo. 3. dicit. Translati sumus de morte ad vitam. qm̄ diligimus fratres: q̄ nō diligit manet in morte. Re- etc ergo cōparat loquelā charitate carentē sono rei mortue. s. eris aut cimbālū: qz licet claz sonū reddat: nō tñ ē viuus: s̄ mortuus. Ita ē locutio hoīs charitate carētis q̄tūcūq̄ sit disertā: tñ habet p̄ mortua: qz non p̄ficat ad meritū vite eterne. Est autē oria inter es sonans z cimbālū tinniens: qz es cū sit planū ex p̄cussione simplicē sonū emittit. Cimbālū autē cū sit cōcauū ex vna p̄cussione sonū multiplicat: q̄d p̄tinet ad tinnitū. Eri ḡ cōparant q̄ vitatē simplr̄ p̄nūciāt: cimbalo vō q̄ veritatē multiplicāt z p̄nūciāt: multas rōnes z similitudines apponēdo: z p̄nes plurimas eliciēdo: q̄ tñ oia sine charitate hñtur vt mortua. ¶ Cōsiderandū ē autē que lingue angeloz dicant. Nāz cū lingua sit mēbz corporeū z ad ei⁹ vsuz p̄tineat donū

linguaz: q̄d interdū lingua dī: vt patebit infra. i. 4. Neutrū vt angelis cōpetere q̄ membra nō habent. Pōt ergo dici q̄ p̄ angelos intelligunt hoies angeloz officiz habētes: q̄. s. alyz hoīb⁹ diuina annunciant. fm̄ illud Malach. 2. Labia sacerdotis custodiūt scientiā: z legē requirūt ex ore eius: qz angelus dñi exercitū ē. Sub hoc ergo sensu dicit. Si linguis hoīum loquar z angeloz. i. nō solū minorz: s̄ et maiorz: q̄ alios docēt. Pōt et intelligi d̄ ipsis icorporeis angelis: put in ps. dī. Qui facit angelos suos spūs. Et q̄uis nō habeat liguā corporeā: p̄ similitudinē tñ lingua in eis dici pōt vis qua manifestant alyz: q̄d habēt in mēte. Est autē sciendū q̄ in cognitiōe mētis angelice aliqd est de quo superiores angeli nō loquunt̄ inferiorib⁹ neq̄ ecōuerso. s. ipsa diuina essentia quā oēs imēdiate vident deo se oībus monstrante. fm̄ illud Jere. 31. Nō docebit vltra vir p̄ximū suū z vir fratrem suū dicens cognosce dñm. Dēs. n. cognoscēt me a minimo ad maximum eoz. Aliqd autē ē i cognitiōe mētis angelice: de q̄ superiores loquūt̄ inferiorib⁹: sed nō ecōuerso. Et h̄ sunt diuine prouidētie mysteria: quoz plura cognoscūt i ipso deo superiores q̄ clarius eū vident q̄ inferiores. Un̄ superiores de h̄ inferiorē instruit vt illumināt: q̄d locutio pōt dici. Aliqd vō ē in cognitiōe mētis angelice de q̄ superiores loquūt̄ inferioribus z ecōuerso: z h̄ sunt occulta cordiū: q̄ ex libero arbitrio dependēt q̄ soli deo patēt: z his quoz sūt. s̄ illd̄ supra. z. Que sūt hoīs nemo nouit: nisi spūs hoīs q̄ in ipso ē. Que in noticiā alteri⁹ deueniūt eo cui⁹ sunt manifestate siue sit inferior siue superior. Sit autē h̄ manifestatio dū inferior angelus superiori loq̄r: nō p̄ illuminationē: s̄ p̄ quendā significatiōis modū. Est enī in quolibet angelo aliqd: qz nāliter ab altero angelo cognoscit. Dū ḡ id q̄d nāliter notū p̄ponit: vt signū eius q̄d est ignotuz: manifestat occultuz: z talis manifestatio dī locutio ad similitudinē hoīuz: q̄ occulta cordiū manifestat alyz p̄ voces sensibiles: aut p̄ q̄d cūq̄ aliud corpore exteri⁹ apparēs. Un̄ z ea q̄ sunt i angelis nāliter nota: inq̄tū assumūt ad manifestationē occultoz: dicunt̄ signa vel nutus. Potestas autē manifestandi d̄ceptū suū hoc modo metaphozice lingua nominatur.

¶ Deinde cū dicit. (Et si habuero rē.) Ostendit idēz de his q̄ p̄tinet ad cognitionē. Est autē attēdēdū: qz supra propositū. 4. dona gratuita ad cognitionē p̄tinetia. s. sapiētia: scientiā: fidē: z p̄phetiā. Incipit ḡ hic a p̄phetia dicens. (Et si habuero p̄phetiā) p̄ quā diuinit⁹ occulta reuelatur. fm̄ illud. sc̄de. p̄e. p̄mo. Nō. n. volūtate humana ab lata est aliq̄ p̄phetia: s̄ spū sancto inspirati locuti sunt sancti dei hoies. Sc̄do q̄stum ad sapiētia subdit. (Et nouerim oia mysteria) i. occulta diuinitatis: q̄d p̄tinet ad sapientia. fm̄ illud supra. z. Logmur dei sapientia i mysterio absconditā. Tertio q̄stum ad scientiā dicit. (Et omnē scientiā) siue hūanitus acq̄sitā sicut habuerūt p̄bi: siue diuinitus infusā: sicut habuerūt eā apl̄i. Sap. 7. Dedit mihi eoz q̄ sunt verā scientiā. Quarto q̄stum ad fidem subdit. (Et si habuero oēm fidē: ita vt mōtes trāfferaz.) Pōt autē exponi id q̄d dicit oēs fides. i. oīum articulozū: s̄ meli⁹ ē vt exponat̄ oēs. i. p̄fectā fidē p̄ illud q̄d subditur. Ita vt mōtes trāfferā. Dī enim Mat. 17. Si habueritis fidē: sicut granū sinapis dicetis mōti huic trāsi hic z trāsi bit. Et q̄uis granū sinapis sit minimuz q̄titate: n̄ tñ intelligit̄ pua: s̄ p̄fecta fides grano sinapis cōpari. Dī. n. Mat. 21. Si habueritis fidē: z nō hesitaueritis nō solū deficulnea facietis: s̄ et si mōti huic dixeritis tolle et iactate in mari. fiet. Fides ḡ nō hesitat grano sinapis cōparat̄: q̄d q̄sto magis atterit̄ tāto magis ei⁹ fortitudo sentit̄. Obiciūt at̄ aliq̄ q̄ cū multi sancti p̄fectā fidē ha-

buerit: nullus legit motes trāstulisse: qđ qđ soluit p id qđ. s. iz. dictū ē. Unicusq; dat manifestatio spūs ad vtilitātē. Illo. n. mō loco r tpe miracula p grās spūsfācti fiūt quo ecclesie regrit vtilitas. Secerūt aut sancti mlta ma iora qđ trāslationē montiū: put erat fidelib' vtile: puta fuscitādo mōtinos: diuidēdo mare: r alia h' opa faciēdo Et hoc ēt fecissent si necessitas affuisset pōt ēt h' trāsser ri ad expulsionē demonū de humanis cozpib' q mōtes dicūt: pp supbiā. Jere. 13. Anq; offēdāt pedes vri ad mōtes caliginosos. Ecce ego ad te mons pestifer q corzūpis vniuersaz terrā. Attribuit aut opatio miraculoz fidei n' hesitātū: qz fides innitit oipotētie p quā miracula fiunt. Si inq; habuero oia p'dicta ad pfectionē intellectus pri nētia: charitatē aut nō habuero: p quā pficit volūtas: ni hil sum. s. fm eē grē: de quo d'r Eph. 2. Ipūs sum' factu ra creati: i xpo iesu in opib' bonis. Un' r' qndā d'r. Eze. 28. Nihil factus es r nō eris in ppetuū. Qđ qđ fit pp d'fectū charitatis p quā hō bñ vrit itellectu pfecto. Sine charitate aut ei' vsus bon' nō ē. Un' r' supra octauo dicitur: q sciētia inflat: charitas aut edificat. Est aut attēdē dū q apls hic logt de sapiētia r sciētia. fm q p'inent ad dona grē gratis date: q sine charitate eē pnt. Naz fm q pputant iter septē dona spūsfācti nunq; sine charitate hñtur. Un' r' sap. p d'r. In maliuolā aiām nō intrabit sapiētia. Et sap. 10. d'r. Dedit illi sciētia sanctorz. De pphā aut r fide manifestū ē q sine charitate haberi pnt. Sed notandū ē hic q fides firma ēt sine charitate miracula facit. Un' Mat. 7. dicētibz. Nōne in noie tuo ppheta tuim' r multas vtutes fecim' dice't. (Nunq; noui vos). Spiritus enim sanctus operatur vtutes etiam per malos: sicut et per eos loquitur veritatem.

Deinde cū dicit. (Et si distribuero rē.) Oñdit idem in his q p'inet ad opa q p'sistunt in hoc q hō faciat bōa. s. z illud Gal. 6. Bonū faciētes nō deficiamus: r i h' q patiet ter sustineat mala. fm illud ps. Bñ patietes erūt: vt anū ciēt. Inter cetera vō bona opa magis cōmēdant opa pietatis. fm illud p'me ad thi. 4. Pietas ad oia vtilis ē. Cir ca qđ opus q tuoz p'ditiōes designat. Quaz p'ma ē q op' pietatis nō totū gregē in vnu: s. diuidat in plures. fm illud ps. Disp'sit dedit paupibus. Et h' designat cū dicit. (Si distribuero.) Scđo vt opus pietatis fiat ad subue niēdū necessitati: nō ad seruiēdū supfluitati. s. z illud Esa. 58. Grāge esuriēti panē tuū: r hoc designat cū d'r. (In ci bos pauperz). Tertio vt op' pietatis exhibeat indigen tib'. fm illud Luc. 14. Lū facis diuuiū voca pauperes: r hoc designat cū dicit. (Pauperz) Quarto ad pfectionē p'inet: vt hō oia bona sua in opa pietatis expēdat. fm il lud Mat. 19. Si vis pfectus eē vēde oia q hēs r da pau perib': r hoc designat cū dicit. (Dēs facultates meas) Inter mala vō q qs sustinet patietē potissimū ē marty riū. Un' d'r. Mat. 5. Beati q psecutionē patiūt pp iusti ciā. Qđ ēt quadruplr cōmēdat: p'imo qđ: qz laudabili' ē q necessitate iminēte: puta pp defensionē fidei seipm offerat passiōi: qz si dephēsus patiat. Et iō dicit (Si tra didero). Sicut r de xpo d'r Ephe. 5. Tradidit semetipm p nobis. Scđo qz grauior ē corpis hūani iactura qz rez: de quo tñ qdā cōmēdat. Heb. 4. Rapinā bonoz vroz cū gaudio sustinuistis. Et iō dicit. (Corp'). Esa. 50. Dedi corpus meū pcutiētib'. Tertio laudabili' ē q aliqs cor pus suū exponat supplicio qz corz' filij vel cuiuscūq; p ping: de quo tñ cōmēdat qdā mnlter. scđi Macha. 7. Su pra modū v' mirabilis r bonoz memoza digna q pen tes septē filios sub vni' diei tpe p'piciens bono aio fere bat. Et iō dicit. (Meū). Judith. 5. Qui ppa volūtate ob tulistis vos discernimi pro dño. Quarto reddi't marty

riū laudabilius ex acerbitate pene d quo subdit. (Itavt ardea) sicut laurētius. Ecc. 48. Quasi ignis effulgens r thus ardēs in igne. Si inq; p'dicta opa tā excellētia fece ro: charitatē at nō habuero: vel qz sil' curz p'dictis opibus adest volūtas peccādi mortaliter: vel qz fiūt pp inanem gliaz: nihil mihi pdest. s. q'tū ad meritū vite eterne: q so lis diligētib' deū repromittit. fm illud Job. 37. Annun ciat de ea amico suo q possessio ei' sit. Et notādū q locu tionē: q ē vox aialis si sit sine charitate cōparat nō existē ti: opa aut q fiunt pp finē: si sint sine charitate dicit eē i fructuosa. sap. 3. Vacua ē spes corz r labores sine fructu.

Lectio.

III.

Charitas patiens est: benigna est. Ca ritas non emulatur: non agit perpe ram: non inflatur: nō est ambitiosa: non querit que sua sunt: non irrita tur: non cogitat malum: non gaudet super infirmitate: congaudet autēz veritati. Omnia suf fert: omnia sperat omnia sustinet.

Postq; apls oñdit charitatē eē adeo necessariā q sine ea nullū spūale donū sufficiat ad salutē: h' oñdit eā adeo eē vtilē r efficacis vtutis: q p eā cūcta opa vtut' iplent. Et p'mo p'mittit duo qsi gnālia. Scđo subiungit in spāli vtutū opa: q charitatē cōplēt ibi. (Charitas nō emula tur rē.) Circa p'mū duo facit. Nā ois vtus p'sistit i hoc q aliqs in opando bñ se habeat in sustinendo mala vel in opando bona. Quātū g ad tolerātiāz maloz dicit. (Char itas patiens ē.) i. facit patietē tolerari mala. Lū. n. hō di ligit aliqñ pp ei' amorē defacili tolerat qcūq; difficilia. Et sil' q diligit deū pp ei' amorē patietē tolerat qcūq; aduersa. Un' r cant. 8. d'r. Aque multe nō poterūt extin guere charitatē: nec flumina obruēt eā. Jac. p'mo. Patie tia opus pfectū hz. Quātū aut ad opationē bonoz sub dit. Benigna ē. Benignitas aut d'r: qsi bona igneitas: vt .s. sicut ignis liquefaciēdo effluere facit: ita charitas hoc efficit: vt bona q hō hz nō sibi soli retineat: s. ad alios dri uer. fm illud puer. 5. Deriuent fontes tui foras: r i plateis aquas tuas diuide. Qđ qđ charitas fac. Un' p'. Jo. 3. d'r. Qui habuerit subaz hui' mūdi: r viderit fratres suū ne cesse h're: r clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei manet i eo: Un' r Eph. 4. d'r. Estote inuicē benigni r mi sericordes. Et sap. p d'r. Benignus ē spūs sapiētie.

Deide cū dicit. (Charitas nō emulat rē.) ppōit i spāli vtutū opa q charitas efficit: et qz ad vtutes duo p'inet .s. abstinere a malo r facere bonū. s. z illud ps. Declia a ma lo r fac bonū: r Esa. p. Quiescite agere puerse. discite bñ facere. p'imo oñdit quō charitas facit oia mala vitare. Scđo quō facit oia bona efficere ibi. (Cōgaudet aut ve ritati rē.) Maluz at efficaciter nō pōt hō deo facere: s. z solū sibi: et p'imo fm illud Job. 35. Si peccaueris qđ ei nocebis: Et postea subdit. Domini q similis tibi ē noce bit i pietas tua. p'imo ergo oñdit quō p charitatē vitan tur mala: q sunt 3 p'rimū. Scđo quō vitāt mala qb' ali qs deordinat i seipso ibi. (Nō inflat rē.) Malū autē qđ ē 3 p'rimuz pōt eē i affectu r i effectū. In affectu autē p'cipue ē cū p inuidiā qs dolet de bonis p'rimi: qđ directe triat charitati ad quā p'inet q hō diligit p'rimi: sicut seipsum: vt habet Leuit. 19. Et iō ad charitatē p'inet: vt sicut homo gaudet de bonis p'rys ita gaudet de bōis p'rimi. Ex quo seqt q charitas excludat inuidiā. Et hoc ē qđ dicit. (Charitas nō emulat.) i. nō inuidet: qz. s. facit cauere inuidiā. Un' r i ps. d'r. Noli emulari in malignan tib'. Et puer. 25. Nō emulet cor tuū peccatores. Quātū

ad effectū subdit. Nō agit pperā. i. puerse saliquē. Nul-
lus enim iniuste agit illum quem diligit: sicut seipsum.
Esa. primo. Quiescite agere peruerse.

Deinde cū dicit. (Nō inflat rē.) Oñdit quō charitas
facit vitare mala qb' aliq's deordinat in seipso. Et pmo
q̄tuz ad passiones. Scō q̄tuz ad electionē ibi. (Nō co-
gitat malū.) Oñdit q̄ pmo q̄ charitas repellit inordina-
tā passionē q̄tuz ad tria. p̄mo qdē q̄tuz ad supbiā q̄ ē
inordinatus appetitus p̄prie excellētie. Tūc aut inordi-
nate suā excellētiā appetit: qm̄ nō sufficit ei p̄tineri i eo
gradu: q̄ sibi est a deo p̄stitus. Et iō dī. Ecc. io. Initiū sup-
bie hoīs apostatate a deo. Qd̄ qdē fit dū homo non vult
p̄tineri sub regula ordinationis diuine. Et h̄ repugnat cha-
ritati: quā q̄s sup oīa deū diligit. Col. z. Inflat' sensu car-
nis sue: r̄ nō tenēs caput rē. Recte autem supbia inflatiōi
p̄parat. Na id qd̄ inflat' nō h̄z solidā magnitudinē: s̄z ap-
parētē: ita supbi vident' qdē eē sibi magni: cuz tñ vā ma-
gnitudine careāt: q̄ nō pōt eē absq̄ ordine diuino. Sap.
4. Dirūpet illos inflatos sine voce. Est aut p̄ncipalis sup-
bie filia ambitio: p̄ quā aliq's q̄rit p̄esse: quā ē charitas
excludit q̄ potius p̄ximis eligit mīstrare. fm̄ illd̄ Sal. 5.
Per charitatē spūs fruire inuicē. Et ideo subdit. Nō est
ambitiosa. i. facit hoīem ambitionē vitare. Eccle. 7. Noli
q̄rere ab hoīe ducatu: neq̄ a rege cathedrā honoris. Se-
cūdo oñdit quō charitas excludit inordinatōē cupidita-
tis cū dicit. (Nō q̄rit q̄ sua sūt.) vt itelligat cū p̄cisiōe. i.
neglectis bonis alioz: nā q̄ diligit alios: sicut seipsum bo-
na alioz q̄rit: sicut r̄ sui ipsius. Un̄ r̄ supra. io. ap̄ls dixit.
Nō querens qd̄ mihi vtile ē: s̄z q̄ multis: vt salui fiant.
Cōtra qd̄ de gbusdā dī phil. z. Dēs q̄ sua sunt q̄runt:
nō q̄ iesu xp̄i. Pōt r̄ alr̄ intelligi: nō q̄rit q̄ sua sūt. i. nō re-
petit ea q̄ sunt sibi ablata. s. in iudicio cuz scādalo: qz ma-
gis amat salutē p̄ximi q̄ pecuniā. fm̄ illud phil. vlt. Nō
q̄ro datū: s̄z regro fructū abūdantē in iustitia v̄ra. Qd̄ tñ
qualiter intelligendū sit. supra. 6. dictū est. Tertio oñdit
quō charitas excludit inordinatōē ire dicēs. (Nō irri-
tat.) i. nō puocat ad irā. Est. n. ira inordinatus appetit'
vindictē. Ad charitatē aut p̄rinet magis remittere offen-
sas q̄ supra modū aut inordinate vindicare. fm̄ illud
Col. 3. Donātes vobismetipsis: si q̄s aduersus aliq̄ē ha-
bet querelā. Jac. primo. Ira viri iustitiā dei nō opat.

Deinde cū dicit. (Nō cogitat rē.) Oñdit quō p̄ chari-
tatē excludit inordinatio electionis. Est aut electio: vt
dī in. 3. et bicoz appetit' p̄consiliati. Tūc q̄ hō peccat ex
electioe: r̄ nō ex passione: qm̄ ex p̄silio rōnis affectus eius
puocat ad malū. Charitas q̄ pmo qdē excludit p̄uersita-
tē p̄sily: r̄ iō dī. (Nō cogitat malū.) i. nō p̄mittit excogi-
tare quō aliq's p̄ficiat malū. Mic. z. Ue q̄ cogitatis iuti-
le r̄ opamini malū i cubilib' v̄ris. Esa. p̄mo. Auferte ma-
lū cogitationū vestraz ab oculis meis. Vel charitas nō
cogitat malū: qz nō p̄mittit hoīez p̄ varias suspitiōes: et
temeraria iudicia cogitare malū de p̄ximo. Mat. 9. Ut
qd̄ cogitatis mala in cordib' v̄ris. Scō charitas exclu-
dit inordinatū affectū maloz cū dicit. (Nō gaudet sup
iniquitate.) Ille. n. g ex passioe peccat cū quodā remoz
su r̄ dolo peccatū mittit: s̄z ille q̄ peccat ex electioe gau-
det ex hoc ipso q̄ peccatū cōmittit. fm̄ illd̄ puer. z. Qui
letant' cū malefecerint r̄ exultāt in rebus pessimis. Hoc
autē charitas ipedit inq̄tuz ē amor summi bōi cui repu-
gnat oē peccatū. Vel dicit q̄ charitas nō gaudet sup ini-
guate. s. a p̄ximo cōmissa q̄nimo d̄ ea luget iq̄tū d̄iat p̄-
xioz salutē quā cupit. z. Loz. iz. Ne itez cū venero hūi-
liet me de' ap̄d vos r̄ lugeā mltos ex his q̄ an̄ peccauerūt.

Deinde cū dicit. (Cōgaudet aut rē.) Oñdit quō chari-
tas facit opari bonū. Et pmo q̄tuz ad p̄ximū. Scō q̄-

tū ad deū ibi. (Oīa credit rē.) Quātū ad p̄ximū at hō
opat' bonū dupl'r. p̄mo qdē gaudēdo d̄ bōis ei'. Et q̄-
tū ad h̄ dicit. (Cōgaudet aut vitati.) s. p̄ximi: vt vite vt
doctrinē: vel iusticie ex eo q̄ p̄ximū diligit sicut seipz. i
scō. Jo. gauisus suz valde veniētib' fratrib': r̄ testimo-
niū p̄hibētib' vitati tue: sic i charitate ambulat. Scō
in hoc q̄ hō mala p̄ximi sustinet put decet. Et q̄tuz ad
hoc dicit. (Oīa suffert.) i. absq̄ turbatiōe sustinet oēs d̄-
fect' p̄ximoz: vel q̄cunq̄ aduersa. Ro. is. Debem' nos
firmiores ibecillitates infirmoz sustinere. Sal. 6. Alter
alteri onera p̄tate: r̄ sic adimplebit legē xp̄i. s. charitatē.
Deinde cū dicit. (Oīa credit.) Oñdit quō charitas fa-
ciat opari bonū i cōpaciōe ad deū. Qd̄ qdē fit p̄cipue: p̄
virtutes theologicas: q̄ h̄nt deūz p̄ obiecto. Sunt at p̄-
ter charitatē due vtutes theologice: vt infra dicef. s. fides
r̄ spes. Quātū ḡ ad fidē dicit. (Oīa credit.) s. q̄ diuini-
tus tradunt. gen. is. Credidit Abraā deo r̄ reputatū ē ei
ad iusticiā. Credere vō oīa: q̄ ab hoīe dicunt' ē leuitatis.
fm̄ illud. Ecc. ii. Qui cito credit leuis ē corde. Quātūz at
ad sp̄z dicit. (Oīa sperat) que. s. p̄mittunt a deo. Ecc. z.
Qui timetis deū sperate in eūz. Et ne spes frangat' p̄ di-
lationē subdit. (Oīa sustinet.) i. patiēter expectat q̄ pro-
mittunt a deo q̄uis dilata. fm̄ illud Abachuc. z. Si mo-
rā fecerit expecta eū. ps. Cōfortē cor tuū r̄ sustine dñz.

Lectio.

III.

Charitas nunq̄ excidit siue propbetie
euacuabuntur: siue lingue cessabunt:
siue scientia destruct. Ex parte. n. co-
gnoscimus r̄ ex parte propbetamus. Cū aut
venerit quod p̄fectū ē: euacuabit quod ex par-
te est. Cuz essem paruulus: loq̄bar vt paruulus
sapiebāt paruulus cogitabā vt paruulus. Qñ
autē factus sum vir: euacuauī q̄ erāt paruuli.

Postq̄ ap̄ls oñdit q̄ charitas excellit alia dona spūs
sancti necessitate r̄ fructuositate: hic oñdit excellētiā
charitatis ad alia dona q̄tuz ad p̄manētiā. Et circa hoc
tria facit. p̄mo p̄ponit v̄riam charitatis ad alia dona
spūs sancti: q̄tū ad p̄manētiā. Scō pbat qd̄ dixerat ibi.
(Ex p̄te enī cognoscim' rē.) Tertio infert cōclusionē itē
tā ibi. (Nūc aut manet rē.) Circa p̄mu duo facit. p̄mo
p̄ponit p̄manētiā charitatis. Scō cessationē alioz do-
noz ibi. (Siue p̄p̄tie rē.) Dicit ḡ p̄mo. charitas nunq̄
excidit. Qd̄ qdā male intelligētes in errore ceciderūt dī
cētes q̄ charitas semel habita nunq̄ pōt amitti: cui v̄f cō-
sonare: qd̄ dī. Jo. 3. Dis q̄ nat' ē ex deo peccatuz nō fa-
cit: qm̄ semen ipsi' in eo manet: s̄z hui' dicti p̄mo qdē sen-
tētia falsa ē. Pōt. n. aliq's charitatē habēs a charitate ex-
cidere p̄ p̄ctū. fm̄ illud apoc. z. Charitatē tuā p̄mā reliq̄-
sti. Memor esto: itaq̄yn̄ excideris r̄ age penitētiā. Et h̄
iō ē: qz charitas recipit in aīa hoīs. fm̄ modū ipsius: vt. s.
possit ea vti vel nō vti. Duz vō ea vti hō peccare nō pōt:
qz vsus charitatis ē dilectio dei sup oīa: r̄ iō nihil restat:
p̄ qd̄ hō deūz offendat: r̄ p̄ hunc modū itelligit v̄bum.
Jo. inductuz scō p̄dicta s̄ntia nō ē fm̄ intētiōē apli: qz
nō loq̄t hic de cessatiōe donoz spūaliū: p̄ peccatū morta-
le: s̄z potius de cessatiōe donoz spūaliū: q̄ p̄tinet ad hāc
vitā: p̄ gloriā supuenientem. Un̄ sensus apli ē. Charitas
nunq̄ excidit: qz. s. sicut ē in statu v̄ie: ita p̄manebit i sta-
tu p̄rie: r̄ cuz augmētō. fm̄ illud Esa. zi. Dixit dñs cuius
ignis ē in syon. s. i ecclesia militate: r̄ caminus eius i bier-
rusalem idest in pace celestis patrie.

Deinde cuz dicit. (Siue p̄p̄tie rē.) p̄pōit cessatiōes
alioz donoz spūaliū: r̄ spūaliter eoz: q̄ p̄cipua videntur.

Ad corinthios I.

Primo q̄tū ad p̄phiaz dicit. (Siue p̄pheticē euacuabū tur). i. cessabunt. q̄. s. in futura gloria p̄pheticā locum nō habebit p̄p̄ duo. Primo q̄dē q̄z p̄pheticā respicit futurū: status aut ille nō expectabit aliqd in futurū: s̄z erit finale p̄plementū oīum eoz: q̄ ante fuerāt p̄phata. Un̄ in ps. dī. (Sicut audiui m̄). s. p̄ p̄phetas: ita z vidim̄ p̄sentia liter in ciuitate dñi virtutū. Sc̄do q̄z p̄pheticā ē cū cognitiōe figurali z enigmatica: q̄ cessabit i patria. Un̄ dī nūmeri. i. z. Si q̄s fuerit iter vos p̄pha dñi: p̄ somniū aut in visione appebo ei: v̄l p̄ somniū loqr̄ ad illū. Et Osee. i. z. In manib̄ p̄phetaz assimilatus sum. Sc̄do q̄tū ad donū linguaz dicit. (Siue lingue cessabūt). Q̄d q̄dez nō ē intelligendū q̄tū ad ipsa mēbra corporea: q̄ lingue dicunt: vt dī isra. i. s. Mortui resurgēt i corrupti. i. absq̄z diuinitate mēbroz. Neq̄ aut intelligendū ē q̄tū ad vsū lingue corporee. Est enim futura i patria laus vocalis. s̄z illud ps. Exultatiōes dei in gutture eoz: vt glo. ibidē ex ponit. Est q̄ intelligēdū q̄tū ad donū linguaz: quo. s. aliq̄ in p̄mitiua ecclesia linguis varijs loquebant: vt dī act. z. In futura enīz gloria glibet quālibet linguā itelliget. Un̄ nō erit necessariū varijs linguis loq̄. Nā etiaz a p̄mordio generis humani: vt dī Hei. ii. Un̄ erāt fmo: z vnū labiū oib̄: q̄d multo magis erit i vltimo statu i quo erit vnitas cōsumata. Tertio q̄tū ad sciām subdit. (Siue scia destruet̄). Ex quo q̄dā accipere voluerūt q̄ sciētia acq̄sita totaliter p̄dī cū corpore. Ad cuius veritatis ingfitionē cōsiderare ōz q̄ duplex est vis cognitiua. s. vis sensitua z vis intellectua. Inter quas ē dīa: q̄z vis sensitua ē actus organi: corporealis: z iō necesse ē q̄z desinat corpore corrupto: vis aut intellectua nō ē actus alicui⁹ organi corporei: vt p̄bat̄ in tertio de aīa: z iō necesse ē q̄z maneat corpore corrupto. Si q̄ aliqd sciētie acq̄sita cōseruet̄ in pte aīe itellectiue necesse ē q̄z id p̄maneat post mortē. Quidā q̄ posuerūt q̄ species intelligibiles nō cōseruant̄ in itellectu possibili: nisi q̄dū itelligit. Cōseruatur aut spēs fantasmātū in potētis aīe sensitive: puta in memoratiua z imaginatiua. Ita. s. q̄z semp̄ itellect⁹ possibilis: q̄n̄ de nouo vult itelligere ē q̄ p̄us itellexit idiget abstrahere a fantasmātib̄: p̄ lumē itellectus agētis. Et fm̄ hoc dñs ē q̄ scia hic acq̄sita n̄ remaneat post mortē. S̄z hec positio ē p̄mo q̄dē h̄ rōnez. Manifestū ē enīz q̄ spēs intelligibiles i itellectu possibili recipiunt̄ ad minus dū actu itelligit. Q̄d aut recipit̄ i aliquo ē in eo per modū recipiētis. Lū ergo substātia itellect⁹ possibilis sit imutabilis z fixa. dñs ē q̄ spēs itelligibiles remaneāt in eo imobilis. Sc̄do ē h̄ auctoritatē Aristotelis in 3. de aīa: q̄ dicit: q̄ cū itellect⁹ possibilis ē sciēs vnū q̄d: tūc ē itelligēs i potētia. Et sic p̄z q̄z spēs intelligibiles p̄ quas dī sciēs: z tñ adhuc ē in potētia ad itelligēdum i actu: z ita spēs intelligibiles sunt in itellectu possibili: ēt q̄n̄ nō in itelligit actu. Un̄ ēt ibidē p̄hus dicit q̄ aīa itellectiua ē locus speciez: q̄z. s. in ea cōseruant̄ spēs itelligibiles. Indiget tñ i hac vita p̄uertere se ad fāntasmata: ad h̄ q̄ actu itelligat: nō solū vt abstrahat species a fantasmātib̄: s̄z ēt vt spēs habitas fantasmātib̄ applicet: cuius s̄gnū est q̄z leso organo virtutis imaginatiue: v̄l ēt memoratiue: nō solūz impedīt hō ab acq̄sitione noue sciētie: s̄z ēt ab vsu sciētie prius habite. Sic q̄ remanet scia in aīa post corpore mortē q̄tū ad spēs intelligibiles: nō autē q̄tū ad itellectōne fantasmātū: qua aīa separata nō idi gebit: habēs eē z operationē absq̄z corpore cōmuniōne. Et fm̄ hoc ap̄lus hic dicit: q̄ scia destruet̄. s. s̄z p̄uersiōne ad fantasmata. Un̄ z Esa. z9. dī. Peribit sapiētia a sapiētibus z itellectus prudentiū eius abscondetur.

Deide cū dicit. (Ex parte. n. cognoscimus) p̄obrat q̄d

dixerat. Et p̄mo inducit p̄bationē. Sc̄do manifestat ea q̄ in p̄batiōe p̄tinent̄ ibi. (Lū esz paruulus zc.) Indicit q̄ p̄mo ad p̄bandū p̄positūz talē rōnem. Adueniēte p̄fecto cessat imp̄fectū: s̄z dona alia p̄ter charitatē h̄nt i p̄fectionē. q̄ cessabunt supueniēte p̄fectione glorie. Primo q̄ p̄ponit minorē p̄positionē quo ad imp̄fectionem sciētie cū dicit. Ex pte. n. cognoscimus. i. imp̄fecte. Nam ps h̄z rōnē ip̄fecti. Et hoc p̄cipue verificat̄ q̄tū ad cognitiōne dei. fm̄ illud Job. 36. Ecce deus in agnus vincens sciētia nostrā. Et. z6. Ecce hec ex pte dicta sunt viaz ei⁹. P̄ponit ēt imp̄fectionē p̄pheticē cui subdit. Et ex pte. i. imp̄fecte p̄phetamus. Est. n. p̄pheticā cognitiō cū ip̄fectione: vt dictū est. Tacet aut de dono linguaz: q̄d ē imp̄fectus his duob̄: vt isra. i. 4. patebit. Sc̄do ponit maiorē dicēs. (Lū autē venerit q̄d p̄fectus ē). i. p̄fectio glorie. euacuabit̄ q̄d ex parte ē. i. oīs imp̄fectio tollet̄. De qua p̄fectiōe dī. i. Pe. vlt. Modicū passos ip̄se perficiet. S̄z fm̄ hoc v̄l q̄ ēt charitas euacuet̄ p̄ futurā gloriā: q̄z ipsa ē imp̄fecta in statu vie p̄ cōparatiōne ad statū p̄rie. Dicendū q̄z imp̄fectio dupl̄r se h̄z ad id q̄d dī ip̄fectus. Q̄n̄q̄ enī ē de rōne eius: q̄n̄q̄ v̄o nō: sed accidit ei sicut i p̄fectio ē de rōne pueri: nō aut de rōne hoīs. Et iō adueniente p̄fecta etate cessat q̄dem pueritia: s̄z hūanitas fit p̄fecta. Imp̄fectio ē q̄ de rōne sciētie: put̄ hic de deo habet̄: in q̄tūz. s. cognoscit̄ ex sensibilib̄: z silr̄ de rōne p̄phetie in q̄tūz ē cognitiō figuralis: z in futurū tēdens: nō ē autē de rōne charitatis ad quā cognitiū bonū diligere p̄tinet: z iō supueniēte p̄fectiōe glorie cessat p̄pheticā z sciētia: charitas aut nō cessat: s̄z magis p̄ficiet̄: q̄z q̄to p̄fectius cognoscat̄ deus: tāto etiā perfectius amabit̄.

Deinde cū dicit. (Lū essem paruulus zc.) Manifestat ea q̄ p̄missa sunt. Et p̄mo manifestat maiorē. s. q̄z veniēte p̄fecto cessat imp̄fectū. Sc̄do manifestat minorē: s̄z q̄z sciētia z p̄pheticā sunt ip̄fecta ibi. (Uidem⁹ nūc zc.) ostendit aut p̄mūz p̄ similitudinē p̄fecti z imp̄fecti q̄d inuenit̄ in etate corporeali. Unde z p̄mo describit imp̄fectus etatis corporealis dicēs. (Lū essem puul⁹). s. etate: loquebar vt puulus. i. put̄ zgruit puulo. s. balbutiēdo. Un̄ p̄p̄riālem defectūz locutiōis: q̄ ē in puulis cōmendat̄ sapiētia. Sap. io. Quas linguas infantū fecit disertas: z vt puul⁹ loqr̄: q̄ vana loqr̄. ps. Vana locuti sunt vnusq̄z ad p̄riū suū. Quantū v̄o ad iudiciūz subdit. Sapiebā vt paruulus. i. approbabā v̄l reprobabā aliqua stulte vt faciūt paruuli: q̄ q̄n̄q̄z p̄ciosa p̄tinent̄ z vilia appetūt: vt dicit̄ puer. i. Usq̄quo puuli diligitis infantia: z stulti ea q̄ sūt sibi noxia cupiēt: Sapiūt q̄ vt puuli q̄ sp̄ialib̄ p̄tēpris terrenis inherēt: de q̄bus dī phil. 3. Gloria in p̄fusiōe eoz: q̄ terrena sapiūt. Quātū autēz ad rōnis discursūz dicit. (Cogitabā vt puulus). i. aliqua vana. Un̄ z in ps. dī. Dñs scit cogitationes hoīum q̄n̄ vane sunt. Et v̄l ap̄lus ordine p̄postero hec tria ponere. Nā locutio p̄exigit iudiciū sapiētie: iudiciū v̄o p̄suppōit cogitatiōes rōnis. Et hoc satis zgruit imp̄fectioni puerili: i qua ē locutio sine iudicio: z iudicium sine deliberatione. P̄ōt̄ at̄ referri q̄d dicit. Loquebar vt paruulus. ad donū linguaz: cū dicit. Sapiebā vt puulus. ad donū p̄pheticē: q̄d at̄ subdit. cogitabā vt puulus. ad donū sciētie. Sc̄do ponit id q̄d p̄tinēz ad p̄fectionē etatis dicēs. (Q̄n̄ at̄ fact⁹ suz vir). i. q̄n̄ pueni ad p̄fectaz z virilē etatē euacuauit. i. abiicit ea q̄ erant puuli: q̄z vt dicit̄ Esa. 65. Puer centūz annoz moriet̄: et peccator centūz annoz maledictus erit. Et est attendēdum q̄ apostolus hic comparat statum presentem pueritie propter imp̄fectionem: statum autem future glorie propter perfectionem virili etati.

Lectio.

III.

Videmus nunc per speculum in enigmate: tunc autem facie ad facie. Nunc cognosco ex parte: tunc autem cognoscam: sicut et cognitus sum. Nunc autem manet fides: spes charitas tria bec. Maior autem horum est charitas.

C Dic loquitur de visione que est cognitio dei. Unde oia precedentia dona euacuanda sunt intelligenda. sicut quod ordinant ad cognitionem dei. Circa hoc duo facit. primo. n. pbat id quod intendit in generali. Secundo in speciali d seipso ibi. (Nunc cognosco etc.) Dicit ergo dixi quod ex parte cognosci mus: quia nunc videmus per speculum et in enigmate: sicut tunc. s. in patria videbimus facie ad facie. Ubi primo considerandum est quod sit videre per speculum in enigmate. Secundo quod sit videre facie ad facie. Sciendum est ergo quod sensibile ali quod potest tripliciter videri. s. aut per presentiam in re videtur: sicut ipsa lux que presens est oculo: aut per presentiam sue similitudinis in sensu immediate derivata ab ipsa re: sicut albedo que est in pariete videtur non existente ipsa albedine presentialiter in oculo: s. eius similitudine: licet ipsa similitudo non videatur ab eo: aut per presentiam similitudinis non immediate derivate ab ipsa re: sed derivate a similitudine rei in aliquid aliud: sicut cum videri aliquis homo per speculum. Non enim similitudo hominis immediate est in oculo: s. similitudo hominis resultantis in speculo. Per hunc ergo modum loquendo de visione dei: dico quod naturali cognitione solus deus videtur seipsum: quia in deo idem est sua essentia et suus intellectus. Et ideo sua essentia est presens suo intellectui. Sed secundo modo forte angeli naturali cognitione dei vident in quantum similitudo diuine essentie relucet immediate in eos. Tertio vero modo cognoscimus nos deum in vita ista in quantum inuisibilia dei per creaturas cognoscimus: ut dicitur Rom. i. Et ita tota creatura est nobis sicut speculum quoddam: quia ex ordine et bonitate et magnitudine que in rebus a deo causata sunt: venimus in cognitionem sapientie bonitatis et eminentie diuine. Et hec cognitio dicitur visio in speculo. **C** Ulterius autem sciendum est quod huiusmodi similitudo que est similitudinis in alio relucetis est duplex: quia aliquando est clara et apta: sicut illa que est in speculo: aliquando obscura et occulta: et tunc illa visio dicitur enigmatica: sicut cum dico. me mater genuit: et eadem gignit ex me. Istud est per simile occultum. Et dicitur de glacie que gignit ex aqua congelata et aqua gignit ex glacie resoluta. Sic ergo patet quod visio per similitudinem similitudinis est in speculo per simile occultum in enigmate: s. per simile clarum et apertum facit aliam speciem allegorice visionis. In quantum inuisibilia dei per creaturas cognoscimus dicimur videre per speculum. In quantum vero illa inuisibilia sunt nobis occulta: videmus in enigmate. Vel aliter videmus nunc per speculum. i. per rationes nostras: et tunc per. designat virtutem nostram. Quasi. d. videmus per speculum. i. virtute anime nostre. **C** Circa 2^m vero sciendum est quod deus sicut quod deus non habet faciem: et ideo hoc quod dicit. facie ad facie metaphorice dicitur. Quia. n. videmus aliquid in speculo non videmus ipsam rem: s. similitudinem eius: s. quoniam videmus aliquid sicut facie: tunc videmus ipsam rem sicut est. ideo nihil aliud vult dicere apostolus cum dicit. videbimus in patria facie ad facie: quia quod videbimus ipsam rem esse essentiam. i. Jo. 3. Videbimus eum sicuti est etc. **C** Sed 3^m est quod gen. 32. dicit. Uidi dominum facie ad facie etc. Sed constat quod tunc non vidit essentiam dei. ergo videre facie ad facie non est videre essentiam dei. Ratio dicitur quod illa visio fuit imaginaria: visio autem imaginaria est quod gradus altior. s. videre illud quod apparet. i. ipsa imagine in qua apparet est alii gradus infimus. s. audire tamen verba. Ubi

Jacob ut insinuaret excellentiam visionis imaginarie sibi ostense dicit. Uidi dominum facie ad facie. i. vidi dominum imaginarie apparentem in sua imagine: et non per essentiam suam. Sic enim non fuisset visio imaginaria. Sed tamen quidam dicunt quod in patria ipsa diuina essentia videbitur per similitudinem creatam: sed hoc est omnino falsum et impossibile: quia nunquam potest aliquid per essentiam cognosci per similitudinem: quia non veniat cum re illa in specie. Lapis enim non potest cognosci. sicut illud quod est: nisi per speciem lapidis que est in anima. Nulla enim similitudo ducit in cognitionem essentie alicuius rei si differat a re illa sicut speciem: et multo minus si differt sicut genus. Non enim per speciem equi vel albedinis potest cognosci essentia hominis: et multo minus essentia angeli. Multo ergo minus per aliquam speciem creatam quecumque sit illa potest videri diuina essentia: cum ab essentia diuina plus distet quam quod species creata in anima: quam spes equi vel albedinis ab essentia angeli. Ubi ponere quod deus videatur solum per similitudinem seu per quandam refulgentiam claritatis sue est ponere diuinam essentiam non videri. Et preterea cum anima sit quedam similitudo dei: visio illa non magis esset specularis: et enigmatica: quam est in via quam visio clara et apta: que reperitur sanctis in gloria: et in qua erit beatitudo nostra. Ubi Augustinus dicit hoc in glossa: quod visio dei que est per similitudinem pertinet ad visionem speculi et enigmatis. Sequitur et quod beatitudo hominis vltima esset in alio quam in ipso deo: quod est alienum a fide. Naturale est hominis desiderium: quod est peruenire ad primam rerum causam: et cognoscendi ipsam per seipsam esset inane.

C Sequitur. (Nunc cognosco ex parte etc.) hic illud quod probatur in generali probatur in speciali de cognitione sui ipsius dicitur. (Nunc) i. in presenti vita ego Paulus cognosco ex parte. i. obiecture et imperfecte: tunc autem. s. in patria: cognoscam: sicut et cognitus sum. i. sicut deus cognouit essentiam meam: ita deum cognoscam per essentiam: ita quod ly. sicut. non importat hic equalitatem cognitionis: sed similitudinem tamen.

C Consequenter infert principale conclusionem cum dicit. (Nunc autem manet etc.) La autem quare non facit mentionem de oibus donis: sed istis tribus tamen est: quia hec tria coniunguntur deo: alia autem non coniunguntur deo: nisi mediatis istis. Alia et dona sunt quedam disponetia ad gignendum ista tria in cordibus hominum. Ubi et solum ista tria. s. fides spes et charitas dicuntur virtutes theologice: quia habent immediate deum per obiecto. Sed cum dona sint ad perficiendum vel affectum vel intellectum: et charitas perficiat affectum: fides intellectum: non vult quod spes sit necessaria sed superflua. Ad hoc sciendum quod amor est quedam vis vnitiua: et ois amor in vnione quodammodo consistit. Ubi et 3^m diuersas vniones diuersas species amicitie a philosopho distinguuntur. Nos autem habemus duplicem vnitionem cum deo. Una est quantum ad bona nature: que hic percipimus ab ipso. Alia quantum ad beatitudinem in quantum nos hic sumus percipientes per gratiam supne felicitatis. 3^m quod hic est possibile: speramus et ad perfectam consecutionem illius eterne beatitudinis peruenire et fieri ciues celestis hierusalem. Et sicut primam communicationem ad deum est amicitia naturalis. sicut qua vniquodque sicut quod est deum ut causam primam et summam boni appetit: et desiderat: ut finem suum. Secundam vero communicationem secundam est amor charitatis: qua solus creatura intellectualis deum diligit. Quia vero nihil potest amari: nisi sit cognitum: ideo ad amoris charitatis exigitur primo cognitio dei. Et quia hoc est supra naturam primo exigitur fides que est non apparentium. Secundo ne bonum deficiat vel aberret exigitur spes: per quam tendat in illum finem sicut ad se pertinet: et de his tribus dicitur Eccl. 2. Qui timetis deum credite in illum: quantum ad fides: qui timetis deum sperate in illum: quantum ad spes: qui timetis deum diligite eum: quantum ad charitatem. Ista ergo tria manent nunc: sed charitas maior est omnibus propter ea que dicta sunt supra.

Ad corinthios I.

CAP. XIII.

Sexamini charitatem emulamini
spiritualia: magis at vt pphetetis.
Qui. n. loquitur lingua: nō hoibus
loquitur: s; deo. Nemo enis audit.
Spiritus autē loquitur mysteria.

Mā q̄ pphetat: hominibus loquitur ad edi-
ficationē z exhortationē z p̄solationē. Qui
loquitur lingua semetipsum edificat: qui autē
pphetat ecclesiam dei edificat.

Posita excellentia charitatis ad alia dona: hic p̄sequē-
ter ap̄ls p̄parat alia dona adinuicē: ostēdens excellentiam
p̄phetie ad donū linguaz. Et circa hoc duo facit. Primo
ostēdit excellentiā p̄phetie ad donū linguaz. Secūdo quō
sit vtendū dono linguaz z p̄phetie ibi. (Quid ḡ ē f̄res r̄c.)
Circā p̄mū duo facit. Primo ostēdit q̄ donū p̄phetie ē ex-
cellentius q̄ donū linguaz rōnib; sumptis ex p̄te infide-
liū. Secūdo ex parte fidelū ibi. (Fr̄tres mei r̄c.) Prima
ps diuidit in duas. Primo ostēdit q̄ donū p̄phetie ē excel-
lētius dono linguaz q̄tuz ad vsū eoz in exhortatiōi-
bus seu p̄dicatiōib;. Secūdo q̄tum ad vsū linguaz q̄ ē in
orādo. Ad hec. n. duo ē vsus lingue ibi. (Et iō loq̄t r̄c.)
Circā p̄mū duo facit. Primo. n. p̄mittit vnū p̄ qd̄ p̄tinu-
at se ad seq̄ntia: z b̄ ē qd̄ dicit. Dictū ē q̄ charitas oīa do-
na excellit. Si ḡ ita ē sectamini. s. virib; charitatē q̄ ē dul-
ce z salubre vinculū mētū. i. Pe. 4. An̄ oīa charitatē r̄c.
Col. 5. Sup̄ oīa autē charitatē habete r̄c. Secūdo subdit il-
lud p̄ qd̄ p̄tinuat se ad seq̄ntia. Et hoc ē qd̄ dicit. (Emu-
lamini r̄c.) Quasi dicat. Licet charitas sit maior oībus
donis: tñ alia nō sunt p̄tēnda. S; emulamini. i. ser-
uēt amētis sp̄alia dona sp̄s sancti. i. Pe. 3. Quid ē qd̄ vo-
bis noceat r̄c. Licet autē emulatio q̄nq; sumat p̄ feruen-
tū dilectione: q̄nq; p̄ inuidia: tñ nō ē equoatio: imo vnū
p̄cedit ab alio. Zelari. n. z emulari designat feruentem
amozē alicuius rei. Cōtingit autē q̄ res amata: ita diligēt
feruētē ab aliquo q̄ nō patit̄ ibi p̄fortē: s; ipse vult eam
solus z singulariter. Et iste ē zelus: q̄ fm̄ quosdā ē amor
itēsus nō patiens p̄fortiū i amato. Hoc tñ nō p̄tingit i spi-
ritualib;: q̄ p̄nt p̄fectissime a multis p̄cipari: s; solum i
illis q̄ nō p̄nt a multis participari. Un̄ i charitate nō ē h̄s
zelus nō patiens p̄fortiū i amato: sed tñ i corp̄alib;: i q̄b;
p̄uenit q̄ si aliq; h̄s illud qd̄ ipse zelat doleat: z ex b̄ con-
surgit emulatio q̄ ē inuidia: sicut si ego amō dignitatem
seu diuitias doleo q̄ aliq; h̄s eas: vn̄ ei inuideo. Et sic p̄s
q̄ ex zelo surgit inuidia. Lū ḡ d̄r emulamini sp̄alia: non
intelligit̄ de inuidia: q̄ sp̄alia p̄nt a multis h̄eri: s; dicit
emulamini: vt inducat ad seruētē amandū deus. Et q̄
inter sp̄alia ē gradus qdā: q̄ p̄phetia excedit donū lin-
guaz: iō dicit. (Magis at vt pphetetis.) q. d. Inter spi-
ritualia magis emulamini donū p̄phetie. i. thes. 5. Spi-
ritum nolite extinguere: prophetias nolite sp̄m̄ere.

Ad explanationē autē totius: capituli p̄notāda sūt tria
s. qd̄ sit p̄phetia: quot modis dicat̄ i scriptura sacra p̄phe-
tia: z qd̄ sit loq̄ linguis. Circā p̄mū sciēdū ē q̄ p̄pheta d̄r
quasi p̄cul videns: z fm̄ quosdā d̄r a for̄ faris: sed meli;
d̄r a phanos: qd̄ est videre. Un̄. i. Reg. 9. d̄r q̄ ḡ nūc dicitur
p̄pha olim vidēs dicebat̄. Un̄ visio eoz q̄ sunt p̄cul
sive sint futura p̄tingentia: sive supra rōnem n̄ram d̄r p̄-
phetia. Est igit̄ p̄phetia visio seu manifestatio futurorū
p̄tingentiū seu intellectū humanū excedentiū. Ad h̄s autē
visionē q̄tuor regunt̄. Luz. n. cognitio n̄ra sit p̄ corp̄alia
z p̄ fantasmata a sensibilib; accepta. Primo exigit̄ q̄ in
imaginatiōe formēt similitudines corp̄ales eoz q̄ osten-

dunt: vt dionysius dicit q̄ impossibile ē alr̄ lucere nob̄
diuinū radiū: nisi varietate sacroz voluminū circūela-
tū. Scdm̄ qd̄ exigit̄ ē lumē intellectuale illuminās itelle-
ctū ad ea q̄ supra nālez cognitionē n̄ram ostēdunt̄ cogno-
scēda. Nisi. n. ad similitudines sensibiles i imaginatiōe
formatas itelligēdas affit lumē intellectuale: ille cui sūt
tudines h̄s ostēdunt̄: nō d̄r p̄pha: s; potius somnator: sic
p̄phara: q̄ lz viderit sp̄icas z vaccas q̄ erāt indicatiua fu-
turoz q̄ridaz: q̄ tñ nō intellexit qd̄ vidit: nō d̄r p̄pha: s;
poti; ille. s. ioseph: q̄ interpret; ē. Et s̄tr̄ ē d̄ Nabuchodo-
nosoz: q̄ vidit statuā z nō intellexit. Un̄ nec p̄pheta d̄r: s;
Daniel. Et p̄ b̄ d̄r. Dan. io. Intelligētia op̄ ē in visione.
Tertiū qd̄ exigit̄ ē audacia ad annūciādū ea q̄ reuelāt̄.
Ad h̄. n. de; reuelat: vt aly; denunciēt. Niere. i. Ecce oīi
v̄ba mea i ore tuo. Quartū ē opatio miraculoz: q̄ sūt ad
certitudinē p̄phetie. Nisi. n. facerēt aliq̄ q̄ excedūt opa-
tionē nature nō crederēt eis i his q̄ naturalē cognitionē
trāscēdūt. Scdm̄ ḡ hos modos p̄phetie dicunt̄ aliq̄ di-
uersis modis p̄phete. Aliq̄. n. d̄r aliq; p̄pha qui h̄s oīa
ista q̄tuor. s. q̄ videt imaginarias visiones: z h̄s itelligētiā
de eis z audacter annūciat aly;: z opat̄ miracula z de b̄
d̄r numeri. iz. Si qs fuerit iter vos p̄pha r̄c. Aliq̄ at̄ d̄r
p̄pha ille q̄ h̄s solas imaginarias visiones: s; tñ improp̄e:
z valde remote. Aliq̄. n. d̄r p̄pha: q̄ h̄s intellectuale lumē
ad explanādū ēt visiones imaginarias: sive sibi: sive
alteri factas. Vel ad exponēdū dicta p̄phetaz: vel scri-
pturas ap̄loz. Et sic d̄r p̄pheta oīs q̄ discernit doctoroz
scripturas: q̄ eodē sp̄u interpretate sunt q̄ edite sunt. Et sic
Salomō z Dauid p̄nt dici p̄phete inq̄tū habuerūt lumē
intellectuale ad clare z subtiliter intueđū. Nā visio Da-
uid itellēctualistm̄ fuit. D̄r ēt p̄pheta aliq; solū ex b̄ q̄
p̄phetaz dicta denunciāt seu exponit seu cātat i ecclesia:
z b̄ mō d̄r. i. Reg. 19. q̄ Saul erat iter p̄phas. i. iter can-
tates deā p̄phetaz. D̄r ēt aliq; p̄pheta ex miraculozum
opatione. fm̄ illud Ecc. 48. Q̄ corp̄ helisei mortuū p̄-
phetauit. i. miraculū fecit. Q̄ ḡ dicit hic ap̄ls p̄ totū cap̄-
tulū de p̄phetis itelligēdū ē: de scdo mō. s. qd̄ ille d̄r p̄-
phetare: q̄ p̄ lumē intellectuale diuinū visiones sibi: et
aly; factas exp̄dit. Et h̄s hoc planū erit qd̄ h̄ d̄r p̄phis.

Circā 2^m sciēdū ē: q̄ q̄ in ecclesia primitiua pauci erant
q̄bus itinebat̄ fidē xpi p̄dicare p̄ mūdū: iō d̄ns vt cōmo-
dius z plurib; v̄bū dei annūciaret̄ dedit eis donū lin-
guaz: q̄bus oībus p̄dicaret̄: nō q̄ vna lingua loquentes
ab oīb; itelligerēt: vt qdā dicit̄: s; ad lr̄as q̄ linguis di-
uersaz gentiū: imo oīum loquerēt̄. Un̄ dicit ap̄ls. Gra-
tias ago deo q̄ oīuz vestz lingua loquoz. Et act. i. d̄r. Lo-
quebant̄ varys linguis r̄c. Et b̄ donū multi adepti sunt
a deo in ecclesia primitiua. Corinthy autē q̄ curiosi erāt:
iō libentius volebāt̄ illud donū: q̄ donū p̄phetie. Q̄ ḡ d̄r
hic loq̄ lingua vult ap̄ls itelligi lingua ignota: z nō ex-
planare: sicut si lingua thetonica loq̄t̄ qs alicui gallico:
z nō exponat: hic loquit̄ lingua. Un̄ ēt si loq̄tur visiones
tñ: z nō exponat loquit̄ lingua. Unde omnis locutio nō
intellecta nec explanata q̄cūq; sit illa ē p̄p̄ie loq̄ ligua.

Dis ḡvisis ad expositionē l̄re accedam;: q̄ plana est.
Circā hoc ḡ duo facit. Primo p̄bat q̄ donū p̄phetie excel-
lentius ē dono linguaz. Secūdo excludit q̄daz obiectōes
ibi. (Uolo autē vos r̄c.) Q̄ autē donū p̄phetie excedat
donū linguaz p̄bat duab; rōnib; quaz p̄ma sumit̄ ex cō-
paratiōe dei ad ecclesiam. Secūda rō sumit̄ ex cōparatiōe
hoiuz ad ecclesiam. Prima autē rō talis ē. Illud p̄ qd̄ facit
hō ea nō solū que sunt ad honozē dei: sed ēt ad vtilitatez
p̄rimoz est melius: q̄ illud qd̄ fit tñ ad honozem dei: s;
p̄phetia est nō tñ ad honozē dei: s; ēt ad p̄rimi vtilita-
tem: per donū vero linguaz solū illud fit: qd̄ ē ad hono-